

MECANISMUL NAȚIONAL DE PREVENIRE A TORTURII ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Prin semnarea și ratificarea de către Republica Moldova a Protocolului Opțional la Convenția ONU împotriva torturii și altor tratamente crude, inumane sau degradante, în vigoare din 24 iulie 2006, care prevede instituirea

unor mecanisme independente pentru prevenirea torturii la nivel național, Instituția Avocaților Parlamentari a fost investită cu misiunea respectivă. În scopul acordării asistenței în exercitarea atribuțiilor avocaților parlamentari în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, care vizează efectuarea vizitelor preventive în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate a fost creat un Consiliu consultativ care să „consilieze și să asiste în exercitarea atribuțiilor avocaților parlamentari ca Mecanism Național de Prevenire a Torturii”.

În versiunea nouă, prevăzută de Legea nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman), formula Mecanismului Național de Prevenire a Torturii a fost modificată (capitolul V a Legii).

În 2016 pe lângă Oficiul Avocatului Poporului a fost creat Consiliul pentru prevenirea torturii (în continuare – *Consiliu*) în calitate de mecanism național de prevenire a torturii.

Legea 52 prevede că se interzice ordonarea, aplicarea, admiterea sau tolerarea oricărui tip de sancțiune, precum și prejudicierea în alt mod a unei persoane sau organizații pentru comunicarea oricărei informații, veridice sau false, membrilor Consiliului și altor persoane care îi însoțesc în exercitarea atribuției de prevenire a torturii.

Avocatul Poporului este din oficiu Președintele Consiliului. Consiliul este alcătuit din 7 membri. Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului sunt membri de drept ai Consiliului. Ceilalți membri sunt propuși de societatea civilă, sunt selectați printr-un concurs organizat de către Oficiul Avocatului Poporului și sunt numiți pentru un mandat de 5 ani, care nu poate fi reînnoit.

Consiliul poate să atragă la efectuarea vizitelor preventive și de monitorizare specialiști și experți independenți din diferite domenii, inclusiv juriști, medici, psihologi. Membrii Consiliului își desfășoară activitatea în baza principiilor independenței, imparțialității, obiectivității și confidențialității. Membrii Consiliului dispun de legitimație de serviciu și se bucură de garanțiile de independență și inviolabilitate stabilite pentru Avocatul Poporului.

În activitatea sa, Consiliul este asistat de o subdiviziune specializată din cadrul Oficiului Avocatului Poporului. Membrii Consiliului aleg în mod independent locurile care urmează să fie vizitate și persoanele cu care doresc să discute. Pentru a efectua vizitele preventive și de monitorizare nu este necesară înștiințarea prealabilă, nici permisiunea vreunei autorități. În timpul vizitelor preventive și de monitorizare pot fi utilizate aparate audio sau video, cu consimțământul persoanei care urmează a fi înregistrată. În urma fiecărei vizite se întocmește un raport care va include, după caz, propuneri și recomandări privind ameliorarea situației.

Programul Uniunii Europene „Instrumentul European pentru Democrație și Drepturile Omului” pentru Republica Moldova

DONATORUL PROIECTULUI: UNIUNEA EUROPEANĂ

Uniunea Europeană este formată din 27 de state membre care au decis să combine treptat know-how-ul, resursele și destinele. Împreună, în perioada de extindere de 50 de ani, au creat o zonă de stabilitate, democrație și dezvoltare durabilă, păstrând în același timp diversitatea culturală, toleranța și libertatea individuală.

Uniunea Europeană urmărește să împărtășească realizările și valorile sale cu țările și popoarele din afara granițelor sale.

Organul executiv al Uniunii Europene este Comisia Europeană.

Acest proiect este finanțat
de Uniunea Europeană

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Proiectul este implementat de
Institutul pentru Democrație

MECANISMUL NAȚIONAL DE PREVENIRE A TORTURII ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Acest pliant a fost elaborat cu asistența
Uniunii Europene. Conținutul reprezintă responsabilitatea
exclusivă a Institutului pentru Democrație, Institutului
Național al Femeii din Moldova „Egalitate”
și Centrului Media din Transnistria. Pliantul nu reflectă
opiniile Uniunii Europene.

NECESITATEA UNUI MECANISM NAȚIONAL DE PREVENIRE A TORTURII

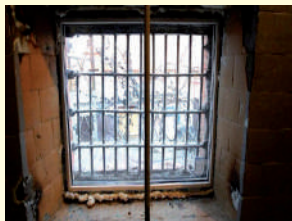

Tortura este una dintre cele mai grave infracțiuni, care atentează la construirea unei societăți democratice. Tortura încalcă drepturile fundamentale ale omului, este interzisă de legislația internațională și națională. În ciuda acestui fapt, aceasta continuă să fie prezentă în majoritatea statelor, inclusiv în

Republica Moldova. Din aceste motive, este necesară prevenirea și combaterea acestui fenomen.

În 2002 a fost adoptat Protocolul Opțional la Convenția ONU împotriva torturii. Republica Moldova a adoptat Protocolul Opțional la 30 martie 2006. Scopul acestui act internațional este de a stabili un sistem de vizite regulate de către autorități internaționale și naționale independente, în locurile unde oamenii sunt privați de libertate pentru prevenirea torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante.

Fiecare stat parte este obligat să permită accesul mecanismelor internaționale și naționale de prevenire a torturii în orice loc aflat sub jurisdicția și controlul său, unde sunt deținuți persoanele care sunt private de libertate sau reținute, prin ordin al autorității publice sau sub îndrumarea sa, prin cunoștința sau aprobarea sa.

Art. 2 al Protocolului opțional prevede constituirea Subcomitetului pentru prevenirea torturii ce are drept scop efectuarea vizitelor preventive și de monitorizare în locurile de detenție, elaborarea recomandărilor de prevenire a torturii și reținerii tratamente autorităților statului. La fel, Subcomitetul acordă asistență și supraveghează activitatea mecanismelor naționale de prevenire a torturii. Protocolul prevede, de asemenea, înființarea mecanismelor naționale care efectuează verificări similare ale locurilor de detenție.

Articolul 17 din Protocolul opțional prevede că, cel mult un an după ratificarea sau aderarea la prezentul protocol, fiecare stat parte va sprijini, va desemna sau va stabili unul sau mai multe mecanisme naționale preventive independente pentru prevenirea torturii la nivel național, garantând independența lor funcțională.

Pentru a permite Mecanismelor naționale de prevenire să-și îndeplinească mandatul, statele părți se angajează să le permită accesul la orice informație cu privire la numărul de persoane private de libertate în locurile de detenție, precum și numărul acestor locuri și amplasarea acestora; accesul la orice informație privind tratamentul acestor persoane, precum și condițiile de detenție a acestora; accesul la orice loc de detenție, și facilitățile acestora; posibilitatea de a orga-

niza interviuri private cu persoane private de libertate fără martori, personal sau, dacă este necesar, prin intermediul unui interpret, precum și cu orice altă persoană care, în opinia mecanismului național preventiv poate furniza informații relevante; dreptul de a alege în mod liber locurile pe care doresc să le viziteze și persoanele cu care doresc să vorbească; dreptul de a stabili contacte cu Subcomitetul pentru prevenirea torturii, de a trimite informații și de a se întâlni cu acesta. Autoritățile competente ale statului parte trebuie să îndeplinească recomandările Mecanismului național de prevenire și să inițieze un dialog cu acesta cu privire la posibilele măsuri de punere în aplicare a recomandărilor.

ACTIVITĂȚI DESFĂȘURATE DE OMBUDSMAN ÎN DOMENIUL PREVENIRII TORTURII. CREAREA MECANISMULUI NAȚIONAL DE PREVENIRE A TORTURII PE LĂNGĂ OFICIUL OMBUDSMANULUI

În Republica Moldova Avocatul Poporului (Ombudsman) și Oficiul Avocatului Poporului (anterior Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova) funcționează din aprilie 1998. Din 1998 până în 2014, Ombudsmanul din Republica Moldova a fost numit „Avocatul Parlamentar”, iar din 2014 – „Avocatul Poporului”. Avocatul Poporului în Republica Moldova este DI Mihail Coto-robai.

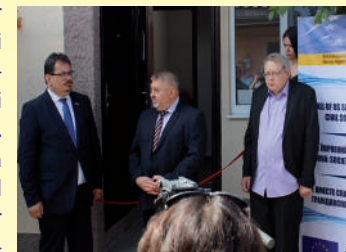
AVOCATUL
POPORULUI
OMBUDSMAN

Oficiul Avocatului Poporului este un mecanism nejudiciar important pentru protecția drepturilor omului în Republica Moldova, asigură respectarea drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice, organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma organizațională și juridică, organizațiile nonprofit, precum și funcționarii de toate nivelurile. Ombudsmanul promovează protecția drepturilor și libertăților omului, prin prevenirea încălcării acestora, precum și monitorizarea și raportarea respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale la nivel național, prin îmbunătățirea legislației în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului prin cooperarea internațională în acest domeniu, promovarea drepturilor și libertăților și mecanismele de protecție a acestora prin aplicarea procedurilor reglementate de lege.

Avocatul Poporului recepționează cererile indivizilor, indiferent de cetățenie, vârstă, sex, afiliere politică sau convingeri religioase care locuiesc permanent sau sunt stabiliți temporar pe teritoriul țării. Avocatul Poporului examinează cererile privind deciziile, acțiunile sau omisiunile autorităților, organizațiilor și întreprinderilor publice, indiferent de tipul de proprietate, de organizațiile non-profit și de funcționarii de la toate nivelurile, care, în opinia reclamantului, au încălcat drepturile și libertățile sale. O petiție adresată Avocatului Poporului poate fi depusă nu mai târziu de un an de la data încălcării presupuse a drepturilor sau libertăților reclamantului sau din ziua în care solicitantul a luat cunoștință de presupusa încălcare. Cererile sunt prezentate personal sau prin poștă, fax, e-mail sau prin alte mijloace de comunicare.

Cererea din partea unei persoane aflate în detenție, a unei persoane aflate în izolatoarele de urmărire penală, din partea militarilor din unitățile militare nu se supune cenzurii și se expediază de

către administrația instituțiilor respective Avocatului Poporului în termen de 24 de ore. Cererile adresate Avocatului Poporului sunt scutite de plata taxei de stat. Avocatul Poporului examinează și cereri orale, parvenite în cadrul audiențelor organizate nu mai rar decât o dată pe lună conform regulamentului aprobat de Avocatul Poporului.

Cererea adresată Avocatului Poporului trebuie să conțină: numele, prenumele și domiciliul solicitantului și, după caz, numele și prenumele persoanei lezate în drepturi; descrierea succintă a circumstanțelor cauzei; denumirea autorității sau numele și prenumele persoanei cu funcție de răspundere în urma acțiunilor și/sau inacțiunilor căreia a avut loc încălcarea drepturilor sau libertăților, în cazul în care această persoană se cunoaște; semnătura și data întocmirii.

Avocatul Poporului are acces liber și fără întârziere în instituții, organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma

juridică de organizare, în inspectoratele de poliție și locurile de detenție din cadrul acestora, în instituțiile penitenciare, în izolatoarele de urmărire penală, în unitățile militare, în centrele de plasament pentru imigranți sau pentru solicitanții de azil, în instituțiile care acordă asistență socială, medicală sau psihiatrică, în instituțiile speciale de învățământ și de reeducare sau în instituțiile curative și de reeducare a minorilor și în alte instituții similare; acces nelimitat și imediat, în orice moment al zilei, în orice sector al locurilor de detenție, la orice informație privind tratamentul și condițiile de detenție a persoanelor private de libertate în scopul asigurării protecției persoanelor împotriva torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante.

Conștient de necesitatea implicării societății civile în procesele naționale de eradicare a torturii, Oficiul Avocatului Poporului cooperează activ cu societatea civilă. Pe parcurs, au fost semnate acorduri de parteneriat cu multe organizații neguvernamentale, inclusiv cu Institutul pentru Democrație.

ADRESA OFICIILOR AVOCATULUI POPORULUI:

MUN. CHIȘINĂU, STR. SFATUL ȚĂRII, 16. TEL.: (0-22) 23-48-00.

MUN. COMRAT, STR. LENINA, 207. TEL.: (0-298) 2-51-05.

MUN. BĂLȚI, STR. INDEPENDENȚEI, 1, BIR. 107. TEL.: (0-231) 2-81-49.

MUN. CAHUL, PIAȚA INDEPENDENȚEI, 6, BIR. 415
(CLĂDIREA PRIMĂRIEI). TEL.: (0-299) 2-17-81.

SATUL VARNIȚA (R-L ANENII NOI),
STR. TIGHINA, 66. TEL.: 060002684.